

7525
17.04.2018**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Ahmet DEMİRCAN** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ertuğrul Kürkçü
İzmir Milletvekili

Basına yansıyan haberlere göre, Bakanlığınız, 2011-2016 yılları arasında kanserden ölümlerin dünya ortalamasının üstünde olduğu Antalya, Ergene ve Dilovası'nda sonuçlarını kamuoyuyla paylaşmadığı geniş çaplı bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmada insan sağlığını tehdit eden pestisit (zararlı organizmaları bertaraf etmek için kullanılan madde veya virüsler) taze fasulye, biber, hıyar, marul, maydanoz, çilek, erik ve elmada maksimum kalıntı limitlerini çok aştığının, sularda ise yine kanserojen etkisi bilinen hidrokarbon kalıntılarının belirlendiği konuyla ilgili haberlerde yer almaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü istatistiklerine göre dünya genelinde kanserden ölümlerin oranı yüzde 16 iken, Bakanlığınızın yaptırdığı çalışmada Türkiye'de her sekiz ölümden birinin (yüzde 13) Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de yaklaşık her dört ölümden biri (yüzde 25), Kocaeli Dilovası bölgesinde her üç ölümden (yüzde 37) ve Antalya ilinde ise her 10 ölümden birinin (yüzde 10) nedeni kanserdir.

Bakanlığınızın yaptığı çalışmada 1380 gıda ve 1440 su örneği üzerinde çalışıldığı, gıdalarda 332 farklı pestisit kalıntısı araştırıldığı, hormonal sistem bozucu olarak nitelenen 106 pestisitinin tamamının analiz kapsamında olduğu iddia edilmektedir. Kocaeli'nden alınan toplam 283 örneğin yüzde 38'inde, Antalya'dan alınan 572 örneğin yüzde 60'ında ve Ergene bölgesinden alınan 463 örneğin yüzde 14'ünde pestisit kalıntısı tespit edildiği, gıdalarda en çok pestisit kalıntısı çıkan ilin Antalya olduğu iddialar arasındadır.

Analiz edilen örneklerin yüzde 17.3'ünde mevzuatın izin verdiği maksimum kalıntı sınır değerinin (MKL) üzerindeki miktarlarda pestisit kalıntısı saptandığı iddia edilmektedir. Halk sağlığı uzmanlarına göre maksimum kalıntı sınır değerlerini aşan pestisitlerin sağlığa zararlı olduğu kesindir.

Sözkonusu çalışmada 5 ildeki 1440 farklı yerleşim noktasından alınan kaynak ve depo sularının da analiz edildiği, su örneklerinde Asenaften, Asenaftelen, Floren, Naftalin ve Fenantren olmak üzere 5 adet PAH (DNA'da mutasyona neden olan Polisiklik Aromatik Hidrokarbonlar) bileşiğinin kalıntısı tespit edildiği, en çok PAH kalıntısının Ergene havzasından alınan su örneklerinde çıktığı da iddialar arasındadır.

28671

Aynı araştırmada, incelenen 524 gıdanın yüzde 51.1’inde birden çok sayıda pestisit kalıntısı çıktığı endüstride kullanılan çeşitli kimyasal atıkların sulara ve gıdalara arsenik geçirdiği tespit edildiği iddia edilirken, halk sağlığı uzmanlarının kansere neden olan pestisitlerin özellikle anne karnındaki bebekler ve çocuklar için büyük tehlike olduğunu açıkladığı da bilinmektedir.

Araştırmanın sularla ilgili bölümünde kaynak sularından (doğal olarak oluşan ve bir çıkış noktasından yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da çıkarılan yeraltı sularının) alınarak analiz edilen örneklerin büyük bir bölümünde de pestisit tespit edildiği belirtilmektedir. Edirne ve Tekirdağ’dan alınan 2 kaynak suyu örneğinde ülkemizde uzun yıllardır kullanılmayan ve kalıcı bir kirletici olan Aldrin isimli pestisit kalıntısı belirlendiği, 34 örnekte ise Folpet kalıntısına rastlandığı, Edirne’den alınan örneklerin 14’ünde; Tekirdağ’dan alınan örneklerin 6’sında; Kırklareli’den alınan örneklerin birinde ve Antalya’dan alınan 11 su örneğinde Folpet kalıntısı çıktığı iddia edilmektedir. Halk sağlığı uzmanlarına göre Folpet, sulara yaygın olarak bulaşan kanserojen ve hormonal sistem bozucu bir zehirli madde olabileceği tartışılmakta olan bir tarım zehridir.

Bu Gerekçeyle;

1. Bakanlığınızın yukarıda iddia edildiği gibi bir çalışması var mıdır? Bu çalışma tamamlanmış mıdır? Tamamlanmışsa sonuçları kamuoyuyla ne zaman paylaşılacaktır? Tamamlanmamışsa ne zaman tamamlanacaktır? Basında yer alana kadar sonuçların kamuoyuna açıklanmamasının nedeni nedir?
2. Kamuoyunu ve halk sağlığını yakından ilgilendiren yukarıdaki iddialar ile ilgili Bakanlığınızın söz konusu haberi ilk yayınlayan gazeteye yaptığı açıklama dışında bir açıklama yapılacak mıdır? Yaptığınız yazılı açıklamada “söz konusu haberler gerçeği yansıtmamaktadır” ifadesiyle bu iddiaların tamamının yalan ve uydurma olduğu mu kast edilmektedir?
3. Yukarıda iddia edildiği gibi pestisit taze fasulye, biber, hıyar, marul, maydanoz, çilek, erik ve elmada maksimum kalıntı limitlerini çok aştığı tespit edilmiş midir? Bakanlığınız bu tespitlere konu gıdalar için bir önlem almış mıdır? Bu konuyla ilgili Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile ortak bir çalışma yürütülmekte midir?
4. Su örneklerinde çıktığı iddia edilen kalıntılarla ilgili bakanlığınız söz konusu suların halka arzının durdurulması amacıyla bir çalışma başlatmış mıdır? Tespit edilen kalıntı içeren suların hane halkları tarafından tüketilmesinin engellenmemesi durumunda karşılaşılabilecek sağlık sorunları ile ilgili Bakanlığınız hangi önlemleri almıştır?
5. Daha önce de özellikle Dilovası’ndaki kanser vakalarını inceleyen ve bölgenin halk sağlığını ciddi olarak tehdit eden unsurlarını kamuoyuyla paylaşan, Sincan cezaevinde tutuklu, Halkların Demokratik Partisi eş genel Başkanı Prof. Dr. Onur Hamzaoglu’nun konuyla ilgili ciddi araştırmaları olduğu bilinmektedir. Bu araştırmalar Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Söz konusu araştırmalardaki iddialar ile ilgili Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır? Yaptıysa sonuçları nelerdir? Yapmadıysa neden?